

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικά. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τον Απρίλιο 2014 το οικονομικό κλίμα παρουσίασε βελτίωση με το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 4,9 μονάδες σε σύγκριση με το Μάρτιο 2014. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε καλύτερευση του κλίματος σε όλους τους τομείς και ανάμεσα στους καταναλωτές, με μεγαλύτερη όμως τη συνεισφορά των υπηρεσιών και του λιανικού εμπορίου.

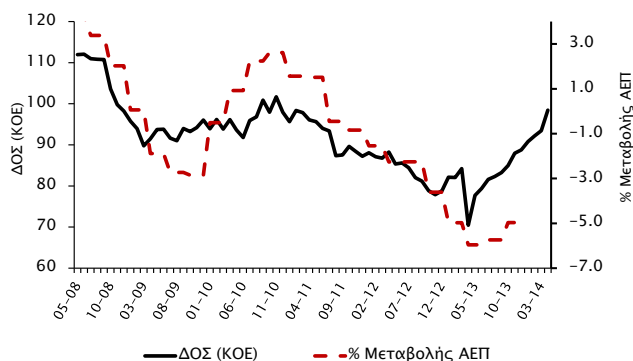
Η βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος προκύπτει από τις θετικότερες αξιολογήσεις για τη ζήτηση, τις πωλήσεις, τα υπό εξέλιξη έργα και τις παραγγελίες, κατά τους τελευταίους τρεις μήνες, στις υπηρεσίες, λιανικό εμπόριο, κατασκευές και μεταποίηση αντίστοιχα. Παράλληλα, πιο αισιόδοξες διαμορφώθηκαν και οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το επόμενο τρίμηνο, αναφορικά με τη ζήτηση στις υπηρεσίες, τις πωλήσεις στο λιανικό εμπόριο, την απασχόληση στις κατασκευές και την παραγωγή στη μεταποίηση.

Το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές καλύτερευσε μόνο οριακά λόγω λιγότερο απαισιόδοξων αξιολογήσεων για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών και της Κύπρου τον επόμενο χρόνο. Ωστόσο, οι αρνητικότερες εκτιμήσεις των καταναλωτών τον Απρίλιο για την εξέλιξη της ανεργίας και για την πρόθεση/δυνατότητα τους για αποταμίευση τους επόμενους 12 μήνες, επιβαρύνουν την καταναλωτική εμπιστοσύνη.

Τον Απρίλιο 2014 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο αυξήθηκε κατά 4,9 μονάδες σε σύγκριση με το Μάρτιο 2014.² Ο ΔΟΣ, μετά τη μεγάλη πτώση τον Απρίλιο του 2013, σημειώνει συνεχώς άνοδο επιστρέφοντας σταδιακά στον ιστορικό μέσο όρο του και φθάνοντας σε επίπεδα παρόμοια του 2010.³

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ

Η αύξηση του ΔΟΣ τον Απρίλιο, σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, οφείλεται σε καλύτερευση του οικονομικού κλίματος σε όλους τους τομείς, με μεγαλύτερη συνεισφορά όμως από πλευράς των υπηρεσιών και του λιανικού εμπόριου (Διάγραμμα 2).

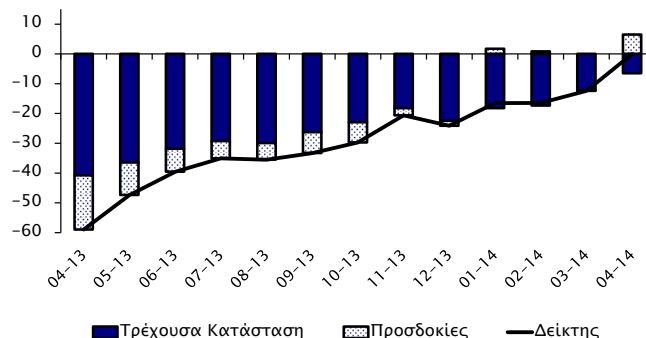
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε βελτίωση λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3). Συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, λιγότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικά την οικονομική κατάσταση και τη ζήτηση της επιχείρησής τους το τελευταίο τρίμηνο. Τον Απρίλιο ελαφρώς περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι μείωσαν την απασχόλησή τους το τελευταίο τρίμηνο, ενώ οριακά λιγότερες σε σχέση με το Μάρτιο σχεδιάζουν να προβούν σε περαιτέρω μείωση της απασχόλησης το

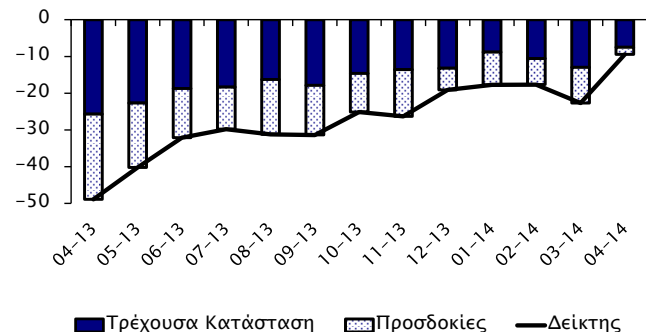
επόμενο τρίμηνο. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων αναφορικά με τη ζήτηση τους επόμενους τρεις μήνες κατέγραψαν αξιοσημείωτη βελτίωση, αφού ένα σημαντικό ποσοστό αναμένει αύξηση του κύκλου εργασιών. Λιγότερες επιχειρήσεις σε σύγκριση με το Μάρτιο σχεδιάζουν μειώσεις τιμών τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Σε σύγκριση με το Μάρτιο, περισσότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν αυξήσεις στις πωλήσεις τους τελευταίους τρεις μήνες, ενώ περισσότερες δήλωσαν ότι τα τρέχοντα αποθέματά τους είναι κάτω από το κανονικό για την εποχή. Τον Απρίλιο περισσότερες επιχειρήσεις απάντησαν ότι τους επόμενους τρεις μήνες αναμένουν αύξηση των πωλήσεων αλλά και των παραγγελιών σε προμηθευτές. Σε σχέση με το Μάρτιο, λιγότερες επιχειρήσεις προτίθενται να μειώσουν την απασχόλησή τους το επόμενο τρίμηνο και ταυτόχρονα λιγότερες σχεδιάζουν να προβούν σε μειώσεις τιμών κατά τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 5). Σε

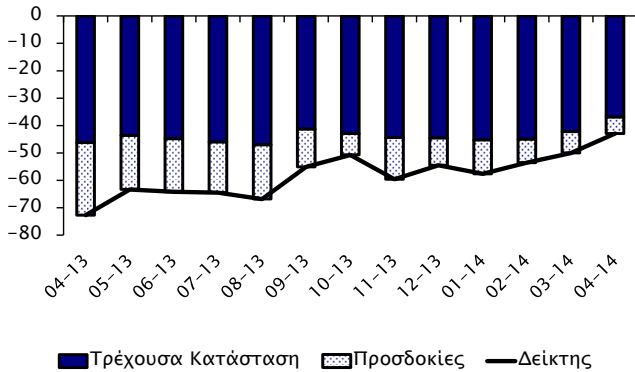
¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).

² Από το Φεβρουάριο 2014 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.

³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "ΑΕΠ σε σταθερές τιμές, 4ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2013", Στατιστική Υπηρεσία 11/03/14).

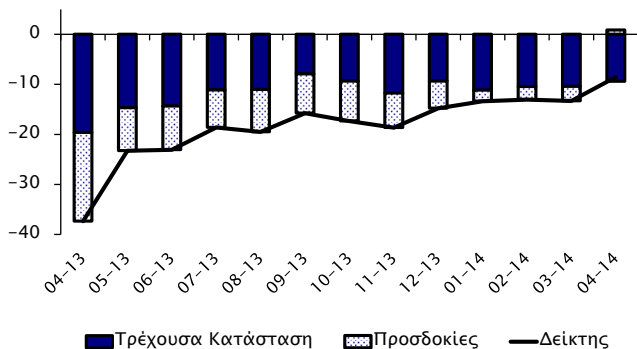
σχέση με το Μάρτιο, οι αξιολογήσεις για την οικοδομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων το τελευταίο τρίμηνο καθώς και για τα υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) καταγράφηκαν λιγότερο αρνητικές. Λιγότερες επιχειρήσεις απ' ό,τι τον περασμένο μήνα προγραμματίζουν μείωση στο προσωπικό και παράλληλα λιγότερες προτίθενται να μειώσουν τις τιμές πώλησής τους μέσα στο επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, λιγότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι σημειώθηκε μείωση το τελευταίο τρίμηνο στην παραγωγή, στις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες και στις τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές. Παράλληλα, λιγότερες επιχειρήσεις δηλώνουν ότι τα τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων τους είναι κάτω από το κανονικό. Τον Απρίλιο οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την παραγωγή το επόμενο τρίμηνο καταγράφονται θετικότερες. Λιγότερες επιχειρήσεις απ' ό,τι το Μάρτιο απάντησαν ότι προτίθενται να μειώσουν τον αριθμό των εργαζομένων τους ή τις τιμές πώλησης το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** τον Απρίλιο βελτιώθηκε οριακά συγκριτικά με το Μάρτιο. Οι

αξιολογήσεις τους για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους τελευταίους 12 μήνες παρουσίασαν μικρή επιδείνωση. Οι προσδοκίες για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους τον επόμενο χρόνο, καθώς και οι αξιολογήσεις τους για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της Κύπρου τους τελευταίους και τους επόμενους 12 μήνες, καταγράφηκαν λιγότερο αρνητικές. Παρά ταύτα οι εκτιμήσεις τους για την ανεργία παρουσίασαν επιδείνωση συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, με την πλειοψηφία να αναμένει περαιτέρω αύξηση του αριθμού των ανέργων (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Σε σύγκριση με το Μάρτιο, περισσότεροι καταναλωτές παρατήρησαν αυξήσεις στις τιμές των καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους μήνες, και ταυτόχρονα περισσότεροι αναμένουν αυξήσεις τιμών τους επόμενους 12 μήνες. Σε σχέση με τον περασμένο μήνα, πιο πολλοί καταναλωτές δηλώνουν ότι θα ξοδέψουν περισσότερα σε μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες και ταυτόχρονα περισσότεροι τηρούν αρνητική στάση προς την αποταμίευση. Τέλος, τον Απρίλιο ελαφρώς περισσότεροι καταναλωτές δήλωσαν ότι ζουν από τις αποταμιεύσεις τους ή με δανεικά.

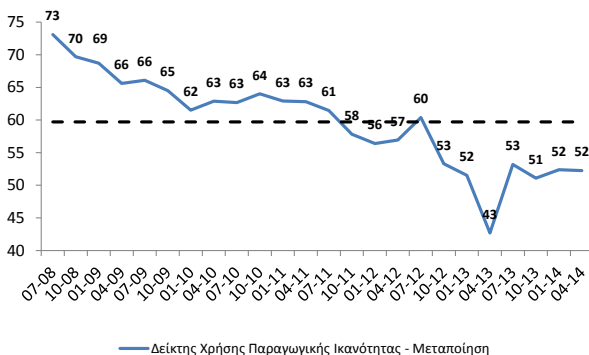
Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Απρίλιο 2014 αυξήθηκε κατά 4,9 μονάδες σε σχέση με το Μάρτιο 2014. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην καλύτερευση του οικονομικού κλίματος σε όλους τους τομείς λόγω βελτιωμένων αξιολογήσεων αναφορικά με την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων αλλά και των προσδοκιών τους για το επόμενο τρίμηνο. Το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές καλύτερευσε μόνο οριακά λόγω λιγότερο απαισιόδοξων αξιολογήσεων για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών και της Κύπρου γενικότερα τον επόμενο χρόνο. Ωστόσο, οι αρνητικότερες εκτιμήσεις των καταναλωτών τον Απρίλιο για την εξέλιξη της ανεργίας καθώς και για την πρόθεση/δυνατότητα τους για αποταμίευση τους επόμενους 12 μήνες, επιβαρύνουν την καταναλωτική εμπιστοσύνη.

Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (Capacity Utilisation)

Στα πλαίσια των Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας διεξάγεται έρευνα, σε τριμηνιαία βάση, για τη χρήση της παραγωγικής ικανότητας (capacity utilization) των επιχειρήσεων στους τομείς της *μεταποίησης* και των *υπηρεσιών*. Οι συνεντεύξεις γίνονται τηλεφωνικά ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα 100 επιχειρήσεων στη μεταποίηση και 200 επιχειρήσεων στις υπηρεσίες, το οποίο δίνει βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Πιο κάτω παρουσιάζεται ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών, ο οποίος μας δείχνει ποιο είναι το τρέχον ποσοστό παραγωγής των επιχειρήσεων σε σχέση με τη μέγιστη παραγωγική τους ικανότητα, όπου το 100% δηλώνει πλήρη παραγωγική ικανότητα. Με άλλα λόγια, ο Δείκτης αυτός μας δείχνει πόσο κάτω από την «κανονική» παραγωγή λειτουργεί ο κάθε τομέας τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας είναι χρήσιμος εφόσον παρέχει ενδείξεις για την εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας. Αν για παράδειγμα η ζήτηση στην αγορά αυξάνεται, ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας θα τείνει να αυξάνεται, ενώ το αντίθετο συμβαίνει όταν η ζήτηση στην αγορά μειώνεται. Η χρήση της παραγωγικής ικανότητας παρακολουθείται συχνά και ως ένδειξη για τις πληθωριστικές τάσεις, καθώς όταν το ποσοστό παραγωγής είναι ψηλό αυξάνονται οι πιέσεις στις τιμές. Επίσης, οι επενδύσεις και η απασχόληση εξαρτώνται άμεσα από το βαθμό χρήσης της παραγωγικής ικανότητας σε μια επιχείρηση ή τομέα. Ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τη μεταποίηση και τις υπηρεσίες δημοσιεύεται από το ΚΟΕ σε τριμηνιαία βάση, με σκοπό την παροχή πρόσθετων πληροφοριών για τις εξελίξεις στη μεταποίηση, στις υπηρεσίες, αλλά και στην οικονομία γενικότερα.

Η πορεία του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας της μεταποίησης για την περίοδο Ιούλιος 2008-Απρίλιος 2014 παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 8.⁴ Η διακεκομμένη γραμμή αντιστοιχεί στο μέσο όρο του Δείκτη για την περίοδο Ιούλιος 2008-Απρίλιος 2013.

Διάγραμμα 8: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%) - Μεταποίηση

Ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στη μεταποίηση παρέμεινε αμετάβλητος σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2014. Γενικότερα, η διαχρονική πορεία του Δείκτη καταδεικνύει ότι μετά τον Οκτώβριο 2011, η χρήση της παραγωγικής ικανότητας στον τομέα της μεταποίησης βρίσκεται συνεχώς κάτω από το μακροχρόνιο μέσο όρο. Μετά τον Ιούλιο 2012 η απόκλιση της παραγωγικής ικανότητας από το μακροχρόνιο επίπεδο διευρύνεται. Αυτό αποτελεί ένδειξη ότι οι επιχειρήσεις στη μεταποίηση συνεχίζουν να λειτουργούν κάτω από το κανονικό επίπεδο της παραγωγικής τους ικανότητας. Συνεπώς, δεν αναμένονται σημαντικές

επενδύσεις, αφού με τα υφιστάμενα κτίρια/εγκαταστάσεις και εξοπλισμό το ποσοστό παραγωγής βρίσκεται ήδη σε χαμηλά σχετικά επίπεδα.

Στον τομέα των υπηρεσιών, του οποίου η συνεισφορά στο ΑΕΠ της Κύπρου είναι πολύ πιο μεγάλη από αυτήν της μεταποίησης, ο Δείκτης παρουσιάζεται για το σύνολο του τομέα και για επιμέρους υποτομείς, για την περίοδο Ιανουάριος 2011 - Απρίλιος 2014 (Πίνακας 2).⁵

Πίνακας 2: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%) - Υπηρεσίες

	2011			2012			2013			2014		Μέσος Όρος			
	01	04	07	10	01	04	07	10	01	04					
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	77	78	85	79	81	81	85	84	79	81	84	85	83	80	81
Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	87	87	89	89	84	88	91	92	88	91	89	89	87	86	88
Άλλες υπηρεσίες	80	74	80	77	76	76	84	72	76	71	78	78	76	74	76
Σύνολο	80	71	82	79	79	79	85	83	79	77	81	80	80	78	79

Το συνολικό ποσοστό χρήσης παραγωγικής ικανότητας στις υπηρεσίες τον Απρίλιο 2014 μειώθηκε στο 78% από 80% που ήταν τον Ιανουάριο 2014. Μείωση συγκριτικά με τον Ιανουάριο καταγράφηκε σε όλους τους υποτομείς των υπηρεσιών, με τους δείκτες τον Απρίλιο να διαμορφώνονται ελαφρώς πιο κάτω από τον ιστορικό μέσο όρο. Η χρήση παραγωγικής ικανότητας στα ξενοδοχεία και εστιατόρια καθώς και στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, είναι μειωμένη σε σχέση με τον Απρίλιο 2013, ενώ στις άλλες υπηρεσίες (π.χ. νομικές και ελεγκτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαφήμισης και έρευνας αγοράς) παρουσιάζεται αυξημένη.

⁴ Τα στοιχεία που παρουσιάζονται σε αυτή την ενότητα δεν είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

⁵ Τα στοιχεία για το Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας στις υπηρεσίες άρχισαν να συλλέγονται από τον Ιανουάριο 2010. Ο Δείκτης υπολογίζεται σύμφωνα με τον ορισμό που χρησιμοποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG-ECFIN).

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

Μήνας	2013										2014			
	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	70.5	77.7	79.4	81.6	82.3	83.3	85.0	88.0	88.8	90.8	92.2	93.5	98.4	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-59	-47	-40	-35	-36	-33	-30	-21	-24	-17	-16	-12	0	
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-65	-54	-46	-43	-47	-39	-34	-28	-34	-29	-27	-14	-12	
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-58	-55	-49	-45	-43	-40	-35	-27	-34	-26	-25	-23	-7	
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	-55	-33	-23	-17	-17	-21	-20	-7	-5	5	3	0	20	
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-14	-14	-11	-8	-6	-14	-7	-9	-8	-3	3	-1	-2	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-26	-18	-18	-12	-6	-1	-11	-4	-1	-7	-8	-8	-6	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-39	-36	-30	-21	-16	-16	-17	-21	-20	-15	-19	-17	-8	
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-49	-40	-32	-30	-31	-31	-25	-26	-19	-18	-18	-23	-9	
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-72	-71	-62	-57	-58	-58	-48	-50	-48	-42	-44	-48	-37	
Τρέχοντα αποθέματα ³	5	-3	-5	-2	-9	-4	-5	-10	-8	-15	-12	-9	-15	
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-70	-53	-40	-34	-45	-41	-32	-38	-18	-27	-21	-29	-6	
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-72	-56	-51	-50	-56	-50	-48	-49	-35	-39	-31	-47	-23	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-17	-14	-19	-13	-4	-7	-3	-3	0	2	-1	-4	-2	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-28	-21	-20	-17	-15	-23	-21	-18	-10	-2	-10	-9	-6	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-73	-63	-64	-64	-67	-55	-51	-60	-55	-58	-54	-50	-43	
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-78	-77	-76	-72	-72	-66	-48	-65	-59	-66	-62	-52	-42	
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-92	-87	-90	-92	-94	-83	-86	-89	-89	-91	-90	-85	-74	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-53	-39	-39	-37	-40	-27	-16	-30	-20	-25	-17	-16	-12	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-60	-62	-51	-43	-39	-41	-32	-39	-37	-39	-31	-43	-26	
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-37	-23	-23	-19	-20	-16	-17	-19	-15	-13	-13	-13	-9	
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-60	-55	-60	-58	-46	-57	-49	-48	-48	-36	-28	-21	-7	
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-68	-58	-62	-56	-55	-52	-54	-53	-49	-51	-49	-47	-40	
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-55	-39	-53	-35	-32	-44	-39	-33	-33	-24	-28	-33	-29	
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-9	-14	-19	-22	-22	-28	-26	-18	-21	-17	-17	-16	-12	
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	-53	-26	-26	-23	-25	-24	-24	-21	-16	-7	-8	-9	3	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-37	-19	-22	-15	-16	-13	-17	-11	-3	-8	-5	-10	-1	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-19	-3	-4	-4	-3	-9	-4	-6	1	-6	-6	-9	-2	
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ														
Δείκτης ²	-64	-55	-60	-57	-52	-53	-53	-50	-44	-47	-39	-39	-38	
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-44	-49	-52	-52	-50	-54	-47	-50	-48	-48	-47	-47	-49	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-47	-41	-41	-38	-31	-31	-34	-31	-26	-31	-24	-25	-19	
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-88	-91	-87	-86	-84	-86	-82	-78	-73	-78	-70	-67	-66	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-67	-57	-60	-54	-44	-51	-56	-49	-36	-44	-36	-31	-29	
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-13	-21	-12	-12	-21	-22	-22	-28	-19	-15	-20	-29	-24	
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	-41	-39	-26	-27	-35	-35	-23	-34	-30	-14	-18	-35	-18	
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3,4}	80	62	71	74	72	66	67	65	56	54	37	42	44	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-70	-61	-57	-62	-58	-60	-54	-58	-51	-55	-53	-46	-49	
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-80	-75	-78	-73	-70	-73	-63	-66	-65	-67	-60	-65	-58	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-48	-44	-39	-51	-43	-38	-41	-34	-33	-35	-38	-34	-34	
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-65	-61	-67	-63	-62	-64	-56	-56	-58	-57	-61	-56	-61	
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	-2	0	-3	-3	-6	-4	-2	1	-3	1	-4	-3	-4	

Σημειώσεις:

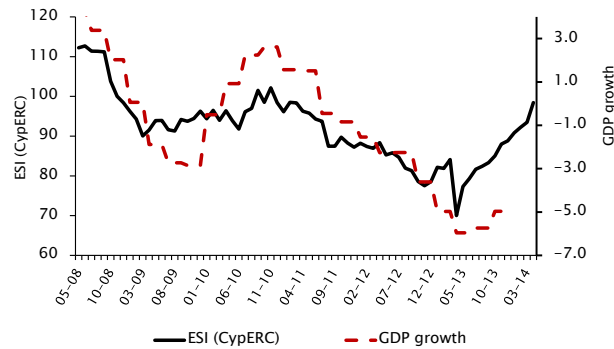
¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf
³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

APRIL 2014

Figure 1: Economic Sentiment Indicator (ESI CypERC) and GDP growth

Note: The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator constructed by the Economics Research Centre (ESI CypERC) reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.

Figure 2: Decomposition of the change in ESI (CypERC)

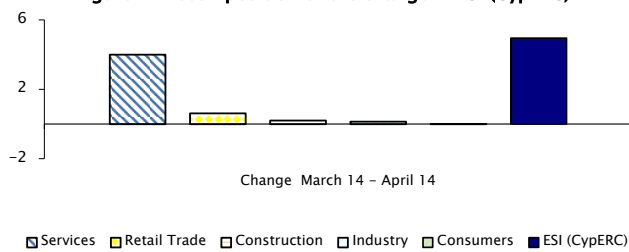

Figure 5: Construction Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

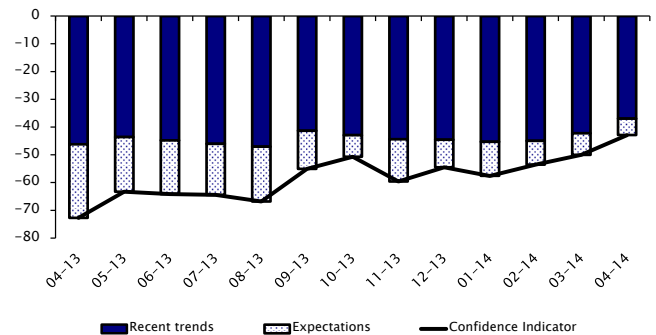

Figure 3: Services Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

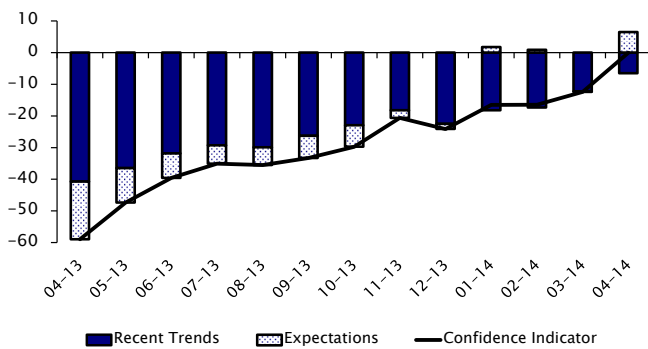

Figure 6: Industrial Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

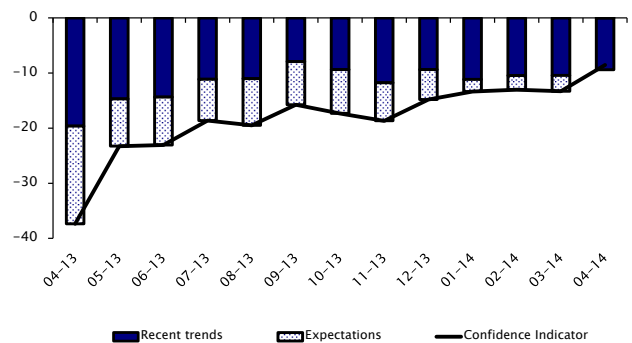

Figure 4: Retail Trade Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

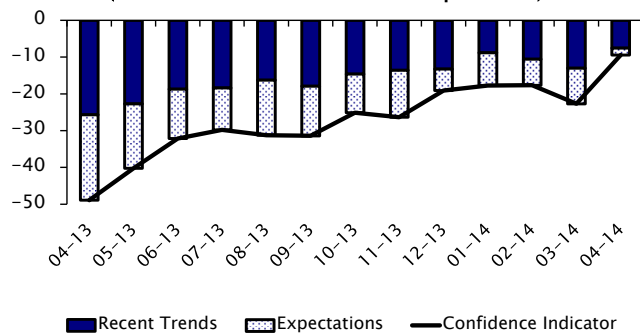
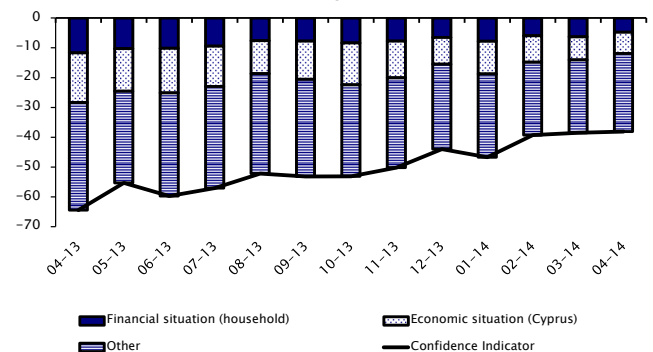

Figure 7: Consumer Confidence Indicator (contribution of financial/economic situation expectations and other factors)

Note: Other factors include unemployment expectations and savings intentions.

Table 1: Difference between the percentage of positive and negative responses (balance)¹ and ESI (CypERC)

Month	2013										2014		
	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4
ECONOMIC SENTIMENT INDICATOR (ESI CypERC)²	70.5	77.7	79.4	81.6	82.3	83.3	85.0	88.0	88.8	90.8	92.2	93.5	98.4
SERVICES													
Services Confidence Indicator ³	-59	-47	-40	-35	-36	-33	-30	-21	-24	-17	-16	-12	0
Business situation, past 3 months ⁴	-65	-54	-46	-43	-47	-39	-34	-28	-34	-29	-27	-14	-12
Turnover (demand), past 3 months ⁴	-58	-55	-49	-45	-43	-40	-35	-27	-34	-26	-25	-23	-7
Expected turnover (demand), next 3 months ⁴	-55	-33	-23	-17	-17	-21	-20	-7	-5	5	3	0	20
Employment, past 3 months	-14	-14	-11	-8	-6	-14	-7	-9	-8	-3	3	-1	-2
Expected employment, next 3 months	-26	-18	-18	-12	-6	-1	-11	-4	-1	-7	-8	-8	-6
Expected selling prices, next 3 months	-39	-36	-30	-21	-16	-16	-17	-21	-20	-15	-19	-17	-8
RETAIL TRADE													
Retail Trade Confidence Indicator ³	-49	-40	-32	-30	-31	-31	-25	-26	-19	-18	-18	-23	-9
Business activity (sales), past 3 months ⁴	-72	-71	-62	-57	-58	-58	-48	-50	-48	-42	-44	-48	-37
Stock of goods ⁴	5	-3	-5	-2	-9	-4	-5	-10	-8	-15	-12	-9	-15
Expected business activity (sales), next 3 months ⁴	-70	-53	-40	-34	-45	-41	-32	-38	-18	-27	-21	-29	-6
Orders placed with suppliers, next 3 months	-72	-56	-51	-50	-56	-50	-48	-49	-35	-39	-31	-47	-23
Expected employment, next 3 months	-17	-14	-19	-13	-4	-7	-3	-3	0	2	-1	-4	-2
Expected selling prices, next 3 months	-28	-21	-20	-17	-15	-23	-21	-18	-10	-2	-10	-9	-6
CONSTRUCTION													
Construction Confidence Indicator ³	-73	-63	-64	-64	-67	-55	-51	-60	-55	-58	-54	-50	-43
Building activity, past 3 months	-78	-77	-76	-72	-72	-66	-48	-65	-59	-66	-62	-52	-42
Current overall order books ⁴	-92	-87	-90	-92	-94	-83	-86	-89	-89	-91	-90	-85	-74
Expected employment, next 3 months ⁴	-53	-39	-39	-37	-40	-27	-16	-30	-20	-25	-17	-16	-12
Expected selling prices, next 3 months	-60	-62	-51	-43	-39	-41	-32	-39	-37	-39	-31	-43	-26
INDUSTRY													
Industrial Confidence Indicator ³	-37	-23	-23	-19	-20	-16	-17	-19	-15	-13	-13	-13	-9
Production, past 3 months	-60	-55	-60	-58	-46	-57	-49	-48	-48	-36	-28	-21	-7
Current overall order books ⁴	-68	-58	-62	-56	-55	-52	-54	-53	-49	-51	-49	-47	-40
Current export order books	-55	-39	-53	-35	-32	-44	-39	-33	-33	-24	-28	-33	-29
Stock of finished products ⁴	-9	-14	-19	-22	-22	-28	-26	-18	-21	-17	-17	-16	-12
Expected production, next 3 months ⁴	-53	-26	-26	-23	-25	-24	-24	-21	-16	-7	-8	-9	3
Expected employment, next 3 months ⁵	-37	-19	-22	-15	-16	-13	-17	-11	-3	-8	-5	-10	-1
Expected selling prices, next 3 months	-19	-3	-4	-4	-3	-9	-4	-6	1	-6	-6	-9	-2
CONSUMERS													
Consumer Confidence Indicator ³	-64	-55	-60	-57	-52	-53	-53	-50	-44	-47	-39	-39	-38
Financial situation of household, past 12 months	-44	-49	-52	-52	-50	-54	-47	-50	-48	-48	-47	-47	-49
Expected financial situation of household, next 12 months ⁴	-47	-41	-41	-38	-31	-31	-34	-31	-26	-31	-24	-25	-19
General economic situation in Cyprus, past 12 months	-88	-91	-87	-86	-84	-86	-82	-78	-73	-78	-70	-67	-66
Expected general economic situation in Cyprus, next 12 months ⁴	-67	-57	-60	-54	-44	-51	-56	-49	-36	-44	-36	-31	-29
Consumer prices, past 12 months	-13	-21	-12	-12	-21	-22	-22	-28	-19	-15	-20	-29	-24
Expected consumer prices, next 12 months	-41	-39	-26	-27	-35	-35	-23	-34	-30	-14	-18	-35	-18
Expected unemployment in Cyprus, next 12 months ^{4,5}	80	62	71	74	72	66	67	65	56	54	37	42	44
Major purchases at present	-70	-61	-57	-62	-58	-60	-54	-58	-51	-55	-53	-46	-49
Major purchases intentions, next 12 months	-80	-75	-78	-73	-70	-73	-63	-66	-65	-67	-60	-65	-58
Savings at present	-48	-44	-39	-51	-43	-38	-41	-34	-33	-35	-38	-34	-34
Savings intentions, next 12 months ⁴	-65	-61	-67	-63	-62	-64	-56	-56	-58	-57	-61	-56	-61
Statement on the current financial condition of household	-2	0	-3	-3	-6	-4	-2	1	-3	1	-4	-3	-4

Notes:
¹ Positive responses refer to increase/improvement/ above normal/very or fairly likely, while the opposite holds for negative responses. Data are seasonally adjusted.
² The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.
³ The calculation of the confidence (composite) indicator is described in http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.
⁴ The responses to this question are used in the calculation of the confidence (composite) indicator for each survey.
⁵ Following a suggestion by the European Commission, the responses to this question are not adjusted for seasonality.

Since May 2008 the Economics Research Centre, in collaboration with RAI Consultants Ltd, have been conducting the Business and Consumer Surveys in Cyprus, as part of the Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. The programme is co-financed by the European Commission.